

TAKO -aineiston luetteloitiohjeistus 1.0

19.1.2012

Museo 2015 ja TAKO

Tekijät: Teemu Ahola, Leena Furu, Museo 2015 -hankkeen
luetteloitityöryhmä

Ohjeistus TAKO -aineiston luettelointiin

Ohjeistus TAKO:n hankkeissa syntyvän materiaalin luettelointiin on tehty Museo 2015- hankkeen luettelointityön osana yhteistyössä TAKO:n ohjausryhmän jäsenen, Teemu Aholan kanssa. Tässä ohjeistuksessa keskitytään TAKO:n poolityöskentelyssä syntyvän materiaalin luettelointiin tunnistettavuuden ja saatavuuden näkökulmasta. Ohjeistusta päivitetään myöhemmin.

TAKO:n poolityöskentelyssä ja -projekteissa syntyvän materiaalin luetteloinnista

TAKO -aineiston luettelointia koskevat samat säännöt ja ohjeet kuin kaikkea muutakin Suomen museoiden kokoelmissa olevaa materiaalia. TAKO -aineiston luetteloinnissa käytetään kussakin museossa voimassa olevia luettelointiohjeita.

TAKO -aineisto on syntynyt tietyn toiminnan tuloksena ja tämä lähtökohta asettaa erityistarpeita TAKO -aineiston luettelointiin. Kyseisen aineiston kohdalla on tärkeää merkitä se, minkä projektin/hankkeen yhteydessä objektit on otettu museon kokoelmaan ja miksi juuri nämä objektit valittiin. Tärkeää on myös varustaa objektit sellaisilla tiedoilla, joiden avulla ne ovat haettavissa suuresta massasta, tunnistettavissa TAKO:n piirissä syntyneeksi materiaaliksi ja osaksi jotain kokonaisuutta. Tärkeää on löytää hauissa samassa hankkeessa syntyneet objektit, niin yhden museon kokoelmista, kuin valtakunnallisestikin.

Keskeistä TAKO:n projekteissa syntyvän aineiston luetteloinnissa on:

- a) Merkitä tiedot hankkeista, joiden tulosta kokoelmat ovat
- b) Merkitä objektit niin, että ne löytyvät hauissa
- c) Merkitä kokonaisuudet niin, että ne ovat haettavissa ja nähtävissä
- d) Tietojen siirtyminen Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymään tai vastaavaan verkkopalveluun

Ohjeet TAKO -aineiston luettelointiin

Seuraavassa esitetään ohjeistus, jonka mukaisesti tiedot on merkittävä TAKO:n hankkeissa syntyvän aineiston luettelointitietoihin. Ohjeita noudattamalla saadaan aineisto haun piiriin, löydetään kokonaisuuksia, jotka ovat erotettavissa omiksi hankkeiksi, tuodaan tiettäväksi aineiston museoimisen syyt ja annetaan tarvittavat tiedot, joita aineistoa katsova tarvitsee ymmärtääkseen sitä. Erilaisista luettelointi- ja kokoelmahallintajärjestelmistä johtuen, ohjeessa ei vaadita tietojen kirjaamista tiettyyn kenttään, mutta sopivista kentistä annetaan suositus. Ohjeistuksen yhteyteen on merkitty ohjetta havainnollistavia esimerkkejä. Tiedot on merkitty julkisiksi, mikäli niiden näkyminen esimerkiksi KDK:n asiakasliittymän, SMOLin (Suomen museot online) tai muun vastaavan sivuston kautta on suotavaa.

Tunnistaminen

- **Objektin/kokoelman lisätietoihin tai hankintatietoihin merkitään tiedot hankkeesta tai projektista, jonka toiminnan seurausta luetteloitavat objektit ovat.**

Aluksi merkitään yksilöllinen **hanketunniste**, joka muodostetaan osista: TAKO + vuosi + pooli + vuosittaisen hankkeen järjestysnumero. Hanketunnisteessa oleva vuosi tarkoittaa vuotta, jolloin hanke on alkanut. Tällöin hanketunnisteessa oleva vuosiluku voi olla esimerkiksi vuosi 2011 vaikka hanke jatkuisi useamman vuoden ajan. Hanketunniste tarkistetaan TAKO:n nettisivuilta osoitteesta: www.nba.fi/fi/kansallismuseo/tako Tieto merkitään kenttään, johon voidaan kohdistaa hakuja.

Esimerkki: TAKO2011/3/1 tarkoittaa TAKO:n poolin numero 3 dokumentointiprojektia Suomalainen talvipäivä 2011.

Tämä on julkinen tieto.

- **Objektin/kokoelman lisätietoihin tai hankintatietoihin, hanketunnisteen jälkeen, kirjoitetaan sanallinen kuvaus projektista, jonka yhteydessä objekti/kokoelma on hankittu.**

Kyseisen hankkeen oikea kirjoitusasu tarkistetaan TAKO:n nettisivuilta osoitteesta: www.nba.fi/fi/kansallismuseo/tako Tiedon tulisi olla kentässä, johon voidaan kohdistaa hakuja.

Esimerkki: TAKO:n (tallennus ja kokoelmayhteistyö) poolin 3 projektissa Suomalainen talvipäivä 2011 seurattiin yhden päivän aikana (2.2.2011) eri puolilla Suomea kahdentoista erilaisen perheen arkielämää. Esimerkki museon nykypäivän kohteena oli Helsingissä asuva nelihenkinen perhe. Perheen jäseniä haastateltiin, ja heidän päivänsä tallennettiin valokuvaamalla ja videoimalla. Tarkoituksena oli tallentaa suomalaisen perheen arkea yhden päivän ajan. Haastattelut teki Erkki Esimerkki ja valokuvat ja videot otti Maija Mallikas. (Tekstistä on käytävä ilmi, mikä projekti oli kyseessä, mitä tallennettiin ja miksi, kuka tallensi, milloin ja missä.)

Tämä on julkinen tieto, mikäli tekstissä ei ole henkilötietoja.

- **Objektin/kokoelman konteksti-, hankinta- tai lisätietoihin merkitään syy, miksi juuri kyseiset objektit hankittiin museon kokoelmiin projektin yhteydessä.**

Esimerkki 1: Museon kokoelmiin hankitut valokuvat kertovat perheen arkipäivästä ja rutiineista ja symboloivat osaltaan muidenkin suomalaisten lapsiperheiden nykypäivää ja arkea. Valokuvista näkyy perheen arkikiireet ja rutiinit kaupunkiympäristössä.

Esimerkki 2: Museon kokoelmiin hankitun seinäkalenterin merkinnöistä näkyy perheen menot koko vuoden ajalta. Kalenterista on luettavissa lapsiperheen arkisia tekemisiä, harrastuksia ja tapaamisia. Kalenterista on nopeasti nähtävissä perheen päivien, viikkojen ja kuukausien rakenne. Objekti on osa kokonaisuutta, joka syntyi dokumentointiprojektin yhteydessä.

Tämä tieto voi olla julkinen tieto.

- **Yksittäisen objektin tiedoista on käytävä ilmi muut samassa hankkeessa saman museon kokoelmiin hankitut esineet, kuvat, arkistoaineisto jne.**

Lisätiedot ja viitteet

- **Objektin lähdetietoihin merkitään viittaus TAKO:n nettisivuille, josta löytyy sen poolin tiedot, jonka hankkeessa/projektissa objektit otettiin museon kokoelmiin.**
Lähdetieto kirjataan muotoon: TAKO:n www-sivusto
www.nba.fi/fi/kansallismuseo/tako/poolit/pooli_3 Päivämäärä, jolloin sivua on käytetty lähteenä.
Esimerkiksi: TAKO:n www-sivusto ja tiedot hankkeesta
www.nba.fi/fi/kansallismuseo/tako/poolit/pooli_3 17.1.2012
Tämä on julkinen tieto
- **Objektin lähdetietoihin merkitään viittaus kyseisen poolin hanke- tai projektiraporttiin. Vaihtoehtoisesti raportti laitetaan objektin liitetiedostoksi pdf -formaatissa.**
Tämä on julkinen tieto
- **Objektin lähdetietoihin merkitään viittaus museon omaan raporttiin, mikäli sellainen on tehty. Vaihtoehtoisesti raportti laitetaan objektin liitetiedostoksi pdf -formaatissa.**
Tämä on julkinen tieto

Huomioi!

Kirjoita ohjeistetut tiedot sellaisiin kenttiin, jotka sisältävät julkista tietoa ja ovat objektin muiden tietojen yhteydessä siirrettävissä mm. KDK:n asiakasliittymässä selattaviksi. Katso, ettei kyseisissä kentissä ole arkaluontoisia ja ei-julkisia muita tietoja.